

TALARUNDERLAG 15 augusti 2023

Heike Erkers

Det talade ordet gäller.

Vänner!

Jag minns så väl 15 augusti 2021.

Vi var på väg ut ur pandemin, men känslan av att världen blivit sårbarare fanns där.

Oron över hur de nedstängda samhällena påverkat sina medborgare var stark.

Det fanns flera rapporter om hur antidemokratiska samhällen utnyttjat pandemin och agerat med skydd av den, och på så sätt minskat utrymmet och möjligheterna för civilsamhället att agera i demokratisk anda.

På Akademikerförbundet SSR följde vi rapporteringen från Afghanistan.

Först dag för dag.

Sen timme för timme.

De där hemska dagarna.

Jag heter Heike Erkers och är ordförande för Akademikerförbundet SSR.

Vi är en facklig organisation med ca 80 000 medlemmar som arbetar i både offentlig och privat sektor. Våra medlemmar är ofta socionomer och experter på socialt arbete.

Jag vill till arrangörerna framföra vårt tack för att ni idag uppmärksammar denna sorgliga årsdag och jag vill också tacka för möjligheten att tala här idag.

Som facklig organisation arbetar vi internationellt med utvecklingsstöd till fackliga kollegor i andra delar av världen.

I Afghanistan finns inga fria fackföreningar.

Därför har vi vid olika tillfällen i stället genom vår Solidaritetsfond stött svenska Afghanistankommitténs arbete. Det vill vi ha möjlighet att göra också i fortsättningen.

Den 15 augusti för två år sedan.

Oron att något allvarligt skulle hända i Afghanistan var stor.

Och så föll regeringen i Kabul den 15 augusti 2021 och Talibanerna tog över.

Jag minns de hemska bilderna från flygplatsen. Människor som i sin desperation hängde i flygplan som lyfte.

Rädslan över vad som nu skulle hända.

Jag minns särskilt kvinnornas rädsla och skräck.

Skulle de nu berövas den lilla frihet som flickor och kvinnor fått.

Möjligheten att gå i skola.

Skulle den nu försvinna?

Som ni minns lovades det direkt efter maktövertagande att flickors och kvinnors mänskliga rättigheter inte skulle inskränkas.

Hur gick det?

Inte helt överraskande så blev det inte som de lovat,

Och det gick fort.

Redan under hösten 2021 är flickor förbjudna att gå i skolan efter de fyllt 12 år.

Kvinnor måste täcka ansiktet.

Kvinnor får inte gå, eller resa, längre sträckor utan manlig ledsagare.

Kvinnor får inte arbeta för internationella biståndsorganisationer.

Och i sommar har Talibanerna, de-facto styret (DFA), beslutat stoppa alla Sveriges aktiviteter i Afghanistan.

Häromdagen såg jag en bild som visade hur långt jag som kvinna skulle kunna röra mig, om jag inte var ledsagad av en man.

Inte särskilt långt från de kvarter jag bor på, på Södermalm här i Stockholm.

7,3 kilometer för att vara exakt.

Svenska Afghanistankommitténs arbete har inneburit att många flickor trots allt har fått gå i skola.

SAK:s sjukhus har inneburit att också kvinnor fått sjukvård.

SAK:s verksamhet i Afghanistan har varit stor.

Och viktig.

Goda resultat helt enkelt!

Men nu är det viktiga arbetet satt på paus.

Talibanstyret vill förbjuda bistånd från Sverige.

De har uppmanat SAK att stänga sina verksamheter.

Mer än 120 000 barn drabbas. Av dem är mer än hälften, 65 procent, flickor.

Mer än 2 miljoner patienter som är beroende av SAK:s sjuk- och hälsovård drabbas.

Mina vänner!

Afghanistans flickor och kvinnor ska ha precis samma mänskliga rättigheter som Du och jag.

Rätten att leva i en demokrati, att gå i skola och skaffa sig en utbildning, att få röra sig på gator och torg och visa sitt ansikte för vem de vill.

Det är vårt ansvar att påminna och tjata.

Vårt ansvar är att hålla frågan levande,

att inte blunda,

eller vända ryggen till.

Jag lovar att ställa upp-men vi måste göra det tillsammans.

Det är vårt gemensamma ansvar att inte glömma Afghanistan flickor och kvinnor!

Tack.